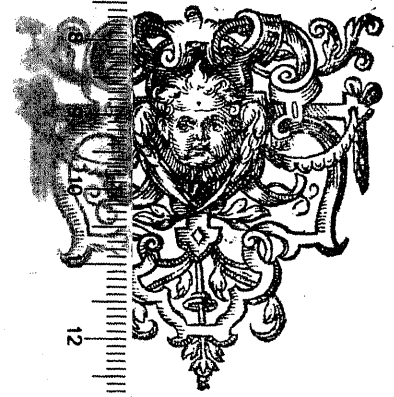

FRANCOFURTI
AD
MONTENAPOLITANENSIS
LITTERIS
MOSCHE VECHALEB
LITRI DVO.

Idem est eademque postrema, duabus prioribus
multo & emendatior.

FRANCOFURTI
AD
MONTENAPOLITANENSIS
LITTERIS
MOSCHE VECHALEB
LITRI DVO.

Erise Typographus.

1608.

2400

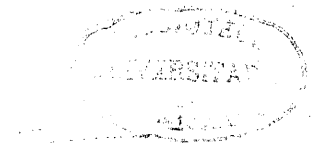
L. DRVSII
D E
L I T T E R I S
M O S C H E V E C H A L E B
L I B R I D V O.

Editio tertia eademque postrema, duabus prio-
ribus auctior multo & emendatior.

FRANKERÆ,
EXCVDEBAT
ÆGIDIUS RADÆUS
Ornam. Frisæ Typographus.

1 6 0 8.

Reverendo & Doctissimo viro,
D. GVLIELMO THORNO,
Decano Ciceſtrenſi, &c.

H A S

CVRAS TERTIAS

ET

Quicquid præterea ad duas priores acceſſit,

I CH. DRVSIVS

Dedicabat L. M.

I. DRUSIUS
FRANCISCO RAPHELENGIO
SVO.

V M litterarum משה וקרב & usum vari-
um lateq; patentem, & cognitionem necessa-
riam esse scirem, neminem: verò accuratè de
his adhuc scripsi, se animadvertentem; existi-
mavi operam meam non inutiliter colloca-
tum iri, si eam pro virili litteris illis enar-
randis explicandisq; impenderem. Proposui
autem, opere in duas partes diviso, primum punctorum ra-
tionem & varietatem in unum volumen conjicere: mox alte-
ro sensum significationemque earum, quam fieri poterit di-
lucide, explanare. Hanc meam qualemcunque opellam, ad te
potissimum mittere visum, Raphelengi virorum optime,
quod confiderem, propter communia studia, gratam eam tibi
acceptamq; fore. Quod si qui erunt, quibus ista mutatio-
ra videbuntur, quam ut opera in illis ponenda a me fuerit,
meminerint dicti illius, quod est apud Iesum Sirachi F. ho-
minem sapientissimū, εν μεγάλω & εν μικρῳ μη ἀγνοῦς μηδὲ ἐν: id
est, in parvo & in magno nihil quicquam ignores. Vale,
& his fructuere, nosq; amare, ut capisti, porro perge.

I. DRU-

I. DRUSII,
DE LITTERIS משה וקרב
LIBER I.

CAPUT I

Est imploratura divinum au-
xilium, incipiemus à littera
Mem: cujus cum sint plures
notæ, quæ ei vocalium loco
subscribuntur, nos tantum il-
las nunc annotabimus, quas
habet, cum est contractio vo-
cis ex integra מן. Est autem tum præpositio, ut se-
cundo libro dicemus. Igitur quam habet vocalem
voce integra, eandem retinet in compositione, ut
ממ ex auro. Hanc ejus propriam vocalem subse-
quitur dages, * hoc ut
melius intelligas, scien-
dum est, litteram eam,
cui dages illud imprimi-
tur, potestate geminam
esse. Dages enim illam
geminat. Est enim nota
geminatiois apud Ebre-
os, ut sicilicus apud ve-
teres Latinos. Siquidem

* Quandoque dages ex-
cidit e littera cui scheva
subest. Notavi exem-
pla tria. Primum est Ezech.
32. 30. מבורחה a poten-
tia sua: alterum Iud. 8. 2.
מבצר quam vindemia: ter-
tium Gen. 25. 23. מלאם
quam natio.

A. 3.

post se habet dages ex natura & consuetudine par-
varum vocalium. Contra venit in iis literis, quæ
aspernantur dages, ut עעש Cant. 4, 2. אשש Iud. 6,
17. Et quoniam hic est p o admonemus hoc fa-
cere accentum ut brevis producat. aut guttura-
lem holtem puncti Dages, cuius loco brevem ante
se producere solet. K. David ait hoc fieri dilatan-
di Aleph causa: quod etiam Santes annotavit. Me-
minerimus tamen alias legi Segol ante Aleph, ut
אשש Cant. 1, 6. אשש quem dilexit. Cant. 1, 7. Sci-
endum præterea esse quæ has regulas superant. Nam
Cohel. 2, 22. legimus אשש & 3, 18. אשש, utrobique
cum scheva sub ש. Admonemus quoque poni
hanc litteram promiscue & sine discrimine ante
quaslibet dictiones.

In Mi-
chlol. fol.
24. col. 3.

CAPUT III.

HE littera, quoties servit pro articulo, aut adver-
bio vocandi, communiter habet - sequente
dages, ut השלר ο βασιλευς: οσους οσους
οσους οσους

* Irregularare est הכורים
vincti Cohel. 4, 14. quod cō-
tractum ex אשש: ideo
camets sub be. Alioqui
אשש scriberetur.

δ equi: הזקנים ο senes. * Nisi
ad verba ab his litteris
אשש incipiētia accedat.
Nam tūc habet -, ut אשש
ο αὐθροπος: אשש
Ief. 17. אשש: אשש

ή άμαζα

ή άμαζα. Notantur ex his potissimum η & π quas
sæpius præcedit -, ut אשש Num. 28. 5. אשש tē-
plum: אשש fenestra: אשש cæci. Dico cæci: nam
אשש Ebraei, camets notatur. 1. Sam. 5, 6. Unde
dicunt, Cæcicum patach, Iudæi cum camets. Sin
autem ad verba accedat
* polysyllaba incipientia אשש, notatis, habet
segol: idque euphonia,
& suavioris soni gratia,
ut אשש montes: אשש
σσφός: אשש fumus. Huc
refer אשש δ qui diceris
Mic. 2. 7. אשש calendæ
Nehem. 10. 33. Simili-

* Etiam monosyllaba re-
periuntur cum segol, ut אשש
vivas Lev. 16. 20. quod es-
set אשש extra pausa. Nam
propter pausa mutatu fuit
patach in camets. Obvium
quoq; אשש pro אשש ad mō-
tana, Gen. 14. 10. Sed hoc
alienum, nec hujus loci.

ter evenit in nota interrogandi, ut אשש an fuit?
Ioel. 1, 2. Diximus litteram sequentem onerari da-
ges. Contra accidit in Ioth, cui scheva iubest, ut
אשש pueri: אשש salus. Notantur ea quæ post
Ioth habent unam ex gutturalis, ut אשש Indæus:
אשש ibices אשש defatigati. Hinc rursus excipiuntur
אשש rivus & אשש rivi. His adde אשש
rana. Quod in singulare semel legitur אשש cum
dages in Sade. Sic in אשש ubique Lamed immu-
nis est a Dages. Similiter in utroque participio
conjugationis secundæ, ut אשש edo-

B

Hanc legem migrant וְעָרִיתִם & eritis Zach. 8, 13. וְחַיִּים & vives Proverb. 7, 2. וְעִירִים & pulli Gen. 32, 15. & alia, quæ sub gutturali scheva habent: item וָבֵא & veniens vel intrans 1. Sam. 18. 16. וְבֵאוּ & venite Ies. 45. וְיִתְחַהֵב & intrinsecus Ezec. 44. 17. in quibus Vau per (-) movetur. Antefcheva compositum, hoc est, ante puncta rapta, quæ sunt - & = & =, eandem vocalem recipit, videlicet - ante - ut וְאֵרִיתִי & Dominus, & ante = ut וְאָמַרְתִּי & dic. Similiter ante =, ut וְאֵלֶיךָ & in valetudines. Deut. 28, 59. Huc refer וְאֵרִיתִי quod compendio scriptum pro וְאֵרִיתִי. Item

legimus
Gen. 2. 12.
וְאֵרִיתִי
& aurū.

*Critici Ebraeorū observāt Aleph quiescere sēper in אַחַד post litteras בּוֹכֵל, p̄terquā in septē locis, quorū unus est וְאֵרִיתִי הָאֵרִיתִי & Domini Dominorum. Vide Michlol 1 3.4.

scheva in Ioth. Sic וְיִרְשָׁלַם & Ierusalem. Hic notabis * secundum ledionē Ben Aser. simile Pro. 30. לִיקָחָהּ לִיקָחָהּ senium au rugas & Cohel. 2. בִּיקָרוֹן & Cohel. 2. בִּיקָרוֹן p̄ בִּיקָרוֹן qualis est p̄stantia.

* וְאֵרִיתִי. esset enim interrogatū וְאֵרִיתִי, unde וְיִתְחַהֵב. Nam quamvis scribatur וְיִתְחַהֵב, legebant tamen veteres וְאֵרִיתִי: ex quo - illud sub Vau, quod alioqui chirec notaretur, ut in וְיִתְחַהֵב. Tollitur enim sequens * וְיִלְלָהּ & ululatus pro וְיִלְלָהּ Ierem. 25. 36. וְיִלְלָהּ & expectabant: quod tamen in librishodie וְיִלְלָהּ lectum Iob. 29. 21. Quandoque evenit ut conjungat

gat duas voces, quarum posterior aut monosyllaba aut penacuta est. Quando autem id fit, tum obtinet, ut וְיִלְלָהּ & currus & equus: וְיִלְלָהּ & וְיִלְלָהּ interdum ac noctū. Nec obstat littera וְיִלְלָהּ Gen. 1, 2. הָיוּ וְיִלְלָהּ. Excipiuntur ab hac regula quædam ut וְיִלְלָהּ & contentio Psal. 55, 10. וְיִלְלָהּ & byssus Exod. 25, 4. וְיִלְלָהּ & advena Pf. 94. 6. וְיִלְלָהּ & sapientia & scientia Cohel. 2, 26. & 1, 17. Sed וְיִלְלָהּ & וְיִלְלָהּ legitur. Admonemus quoque (-) esse sub vau propter accentum Hag. 2, * וְיִלְלָהּ & ultra. Levit. 22. 27. וְיִלְלָהּ & deinceps. Hujus loci est וְיִלְלָהּ & non? 2. Sam. 13. 26. & alibi. Nam bis invenitur, ut me docuerunt Massorite. Sciendum præterea quod hæc littera prælata * Infinitivo monosyllabo retinet (-) nisi infinitum sumatur pro Imperativo, ut Ierem. 3, 1. וְיִלְלָהּ & revertere. Ante præteritum quoque cum (-) legitur. Gen. 3, 13. וְיִלְלָהּ & morientur. Ies. 6. 10. וְיִלְלָהּ & revertatur. Proverb. 24, 16. וְיִלְלָהּ & surget. Gen. 49. 23. וְיִלְלָהּ & jaculati sunt. Sed cum longe sunt dictiones habet scheva, ut וְיִלְלָהּ & alias, ut Deut. 31, 16. וְיִלְלָהּ & 22, 22. וְיִלְלָהּ & morientur.

ob vicinā
accentum

* Alii sic, Vau prælata infinitivo absoluto habet camets ut וְיִלְלָהּ & Gen. 8. 7. egrediendo & revertendo. constructo, scheva וְיִלְלָהּ Ierem. 3. 1. & revertere ad me, R. David in Michlol fol. 14. col. 2.

Sæpe futuris præponitur cum - sequente daghes (quod tamen interdum abest propter Scheva, ut in וְהָיָה & fuit) aut ante ut וְשָׁלוֹחַ & misit: וְאֶפְקֹרְךָ & visitavi. Ita interpretor, quia Vau istud futurum in præteritum convertit.

CAPUT V.

CHAPH, serviens in capite nominis, per (:) cõmuniter scribetur, ut כָּעֵץ *tanquam arbor*: præterquam cum ei accedit alterum scheva. Nam tunc ejus loco erit Chirec, ut כְּסוּדָם *sicut Sodoma*. Insuper Ioth sequens scheva amittit, ut כִּימֵי *sicut in diebus*: & Chirec, ut כְּעֵרֶת Cohel. 2, 13. quod esset כְּעֵרֶת *sicut excellentia*. Puncta rapta in sequentia afficiunt eam vocali affini, ut כְּאַרְיֵי *sicut leo*: כְּאֶכּוֹר *quum edet*: כְּאֶנְיוֹת *sicut naves* Proverb. 31. 14. Scias tamen quod contractio sit in כְּאֱלֹהִים *quasi Dii*: & anomalia in כִּיתוּחַ *sicut Dominus*, cujus notationis causa supra a nobis

*Quando articulus exprimitur, ut fit interdum, tunc Chaph habet suum proprium punctum scheva, כְּהַיּוֹם Gen. 39. 11. כְּהַחֲלוֹנוֹת *sicut fenestra*: כְּהַחֲכָם *sicut sapiens* Idem accidit litteris ל et ב.

exposita fuit in vau. piget repetere. Ad hæc * includit sæpe articulum He, cujus etiam ratione punctandi tunc per omnia sequitur, ut כְּשֶׁמֶן *tanquam unguentum*. Compendii enim & brevitatis gratia

ita

ita scribimus pro כְּחֶשֶׁן. meminimus similiter hic esse - ante gutturalem, ut כְּחֹל *sicut arena*, כְּחֹלֶךְ Ies. 30. כְּעֵרֶים *sicut caci*: & - ut כְּעֵץ *sicut arbor*: כְּעֵבְרִים *sicut Ebrai*: item, ut כְּעָשָׁן *sicut fumus* Prov. 10. 26.

CAPUT VI.

LAMED & Beth iisdem regulis continentur. Singulare est לְאָמֹר *ad dicendum*. non enim sic dicimus לְאָמֹר aut בְּאָמֹר, sed בְּאָמֹר *in dicendo*, & בְּאָמֹר *quum dicet*. Plenè scriptum בְּחֶשֶׁן Psal. 36. & contracte בְּעָלִי Proverb. 27. pro בְּחֶשֶׁלִי *pistillo*. Psal. 45, 10. pro בְּיָקָרוֹתֶיךָ *inter honoratas tuas*. לִיקָחָתָּהּ Prov. 30, 17. pro לִיקָחָתָּהּ *rugas aut mandatum vel senium*, id est, מִעַשׂ. לְאֹרְבֵי *quum adjuvisset* 1. Paral. 15, 26. לְאֹרְבֵי *Domino meo* Psalm. 110, 11. & לְאֹרְבֵי 2. Sam. 18, 28. Dicunt etiam לִיהוָה & לִיהוָה quæ obvia passim. Item לְאֱלֹהִים *in Deo* Psalm. 33, 3. לְאֱלֹהֵי שָׁמַיִם *Deo celi* Mich. 6, 6. לְחֹמֶם Ies. 47. pro לְחֹמֶם *ad calefaciendum*. לְחֹרְשֵׁי * *menses* Ies. 47. 13. * *Sunt qui putant includum articulum, qui tamen non habet segol ante Heth, nisi cum (·) sequitur. An igitur irregulare est?* † *sub he est camets breve et dages in Schin. Vide Gram. Davidis Camii 14. 1. et 47. 2. intelligen-*

intelligendum, לכטח securè. Interdum aliter fit לטח

* לטח in atatem, quod ex, לעם in populum, לטח
 & לטח Ies. 34. 10. Anomalon est עם cum patach
 absq. dages Thre. 1. 1. Vide
 sis Abenezram. Moneo ta-
 men in quibusdam exēpla-
 ribus haberi עם cum ca-
 mets sub Lamed. Porro
 gerundium sepius legitur
 cum camets, לטח ad contē-
 dendum; nomē autem cum
 scheva, לטח ob causam,
 Ies. 34. 8.

^b Potest esse camets latum: sed in לטח necessario
 est breve. Nam ante pronomina, quæ vocant affixa,
 non potest subsistere articulus.

I. DRU-

I. DRVSII,

DE LITTERIS משה וכלב
LIBER II.

CAPUT I.

MEM littera notata eo modo, quo diximus,
 præpositio est, quam interpretantur (a) vel ^{a vel ab}
 (ab) Zachar. 21, 13. מעליהם ab illis. Gen. 2, 24.
 מעל כל עמלק ab omni opere suo. In quibus exemplis
 priore loco pro עם: posteriore pro עם accipitur.
 Et (de) Ezech. 16, 17. מעלבי de auro meo. Item (e) vel ^{e vel ex}
 (ex) מעלך ex te. Et motum e loco significat Hos. 11, 1. ^{Designat}
 מעלך ex Egypto. Et materiam, Cant. 3, 9. מעלך ^{motum e}
 ex arboribus Libani. Et comparisonem, ^{loco: &}
 Iesa. 12, 1. מעלך multi quam filii. Latine, plures ^{materia:}
 quam filii. Subintelligitur autem יותר, ut sit ^{& compa-}
 יותר תינו, quomodo Apostolus explicat Galat. 4, 27.
 Tale est, claris majoribus quam vetustis. Cohel. 7, 1.
 מעלך melius oleo. Psalm. 45, 8. מעלך supra con-
 sortes tuos. Ebr. 1, 9. מעלך מעל אלהים. Iud. 5, 34.
 מעלך præ mulieribus aliis. Psal. 8, 6. מעלך à Deo,
 vel מעלך ἀγγέλων. Simile apud Gellium, friget ab illo,
 pro, comparatus ad illum. Aliquando pro (in)
 accipitur. Psal. 68, 30. מעלך in templo tuo. Ezech. 48.
 29. מעלך in hereditatem. Deut. 33. מעלך in Sinai
 Psalm. 72, 16. מעלך in civitate. Jerem. 3, 20. מעלך in so-

18 *post* *post* *ante* *propter*
 ciam suam. Quæ tamen alii aliter interpretantur:
 fortè melius. Vide Michlol 14. 3. Et pro (אחר) *post*
 Hof. 6, 3. מִיָּוִם *post biduum*. Qualia sunt, a cana, a
 meridie, a coitu. Et vice (ad) vel (juxta) Psal. 16. 8.
 אֶת־מִיָּוִם *d dextera mea*. Alias (propter) denotat Psal. 12.
 6. אֶת־אֲנָהּ *ob clamorem*. Abd. 10. מִפְּנֵי *propter vio-*
 lentiam. Ruth. 1. מִפְּנֵי *vestra causa*: nisi in compa-
 ratione accipias pro מִלְּךָ, ut Genes. 19. 9. מִלְּךָ *su-*
 mitur pro מִלְּךָ in illo sermone, malefaciemus tibi
 magis quam illis. Alias (ante) significat Iesa. 43. 13.
 מִיָּוִם *ante diem*. Sensus est, *antequam esset dies*: vel,

ante ullum tempus. * Sæ-
 pe negatione includit, &
 pro מִפְּנֵי *ne sit* sumitur
 Psalm. 69, 24. מִפְּנֵי *ne*
 videant. Rom. 11. 10. מִפְּנֵי
 בָּלֶטֶן. Hof. 4, 6. לִי *ne*
 ministrares mihi Mich. 3.
 6. מִפְּנֵי *ne divinetis*. מִפְּנֵי
ne sit visio. Ierem. 48. 2.
 מִפְּנֵי *ne sit gens*. Ies. 17. 1.
 מִפְּנֵי *ne sit civitas* Ezech. 16.
 40. מִפְּנֵי *ne esses meretrix*. Hof. 9. 12. מִפְּנֵי *ne sint homi-*
 nes. 1. Sam. 15. 22. מִפְּנֵי *ne sis amplius rex*. Aliter paulo
 accipitur, & quasi defectum insinuat Psal. 109.
 24. מִפְּנֵי *defectu pinguedinis*. Thren. 4. 9. מִפְּנֵי *de-*
 fectu.

Negatio-
ne inclu-
dit.

Quasi defe-
ctum insi-
nuat.

defectu virium. Ierem. 48. 45. מִפְּנֵי *absque viribus, vel*
defectu virium. Quod tamen alii reddunt, *propter*
vires hostium. forte melius. Præterea significat (אחר)
 vel *præ* Psal. 6. 8. מִפְּנֵי *præ indignatione*. מִפְּנֵי *præ*
 timore, ut in illo exemplo, *miseram hunc præ timore*
exclusit foras. Sic אֶת־פֶּלֶס legitur Matth. 28. 4.
 quod esset אֶת־פורי. Denotat etiam (עם) Iesa. *Cum*
 57, 9. עם *cum eis*. Quale illud Plauti Mercatore,
Resinam ex melle vorato Ægyptiam, id est, μέλιτος,
 ut loquitur de eadem re Dioscorides. Ad hæc refer-
 tur ad causam efficientem Psal. 118. 23. אֶת־מִצְרַיִם *a Do-*
 mino. מִפְּנֵי *ab omnib. hostib. meis fui*
opprobrium. Latine, *fui eis opprobrio*. Et pro (præter)

Præ

Cum

Refertur
ad causam
efficientem.

Præter

* sumitur, nisi fallunt
 Ebrei, Iud. 11. 34. מִפְּנֵי
 quod legendum conjici-
 unt מִפְּנֵי, & exponunt
 מִפְּנֵי *præter eam, cum*
 posset exponi, non habe-
 bat ex se filium aut filiã.
 Quandoque innuit מִפְּנֵי
 פֶּטֶרֶן *Psalm. 28. 7. מִפְּנֵי*
e canticis meis. Significat enim *cantico aliquo ex imio*
& singulari. Hujus sententiæ est, *Ebreus ex B-*
braeis. Est ubi desideretur per ellipsin. Genes. 3. 19.
 מִפְּנֵי *e pulvere*. Exod. 37. 5. מִפְּנֵי *ex auro*. Iesa. 52. 2. מִפְּנֵי

* מִפְּנֵי *ut alibi*
sumitur pro מִפְּנֵי, & in
Latio quã pro magis quã
Sic interpretantur Levit.
 4. 2. מִפְּנֵי *præter u-*
num ex illis. Ego priore
 loco redundare putarim.
 Vide sequentia.

quod

pusilloaliter Cohel. 3, 18. פָּחָהּ שֶׁהֵם *quod sint jumenta.*

Ελληνιστ.
Plura ex-
empla in-
venies in
Michlol.
fol. 17. col.

Iud. 6, 17. שְׂאֵתָהּ מְדַבֵּר *quod tu loquaris mecum.* Interdum abest per ellipsin. 2. Paral. 15. פֶּן הִשְׁלַל הַבְּיָאוֹן.

supplendum ut sit שְׂחִבְיָאוֹן *ex spoliis, quæ adduxerunt.*

Similiter Hof. 1, 6. אֲרַחֵם לֹא אוֹסִיף עוֹד אֲרַחֵם. *integrum*

sententia vero est, *denuo amplius non miserebor.* Ies.

54. 1. וְלֹא יָלְדָה *quæ non peperit.* Galat. 4, 27. ἡ ἄπιστος.

לשׁ in-
dex casus
geniivi.

Quoties post se לֵיִךְ habet, indicat genitivum casum,

ut Cāt. 3, 7. שְׁלֵשֶׁת מִסְתּוֹ *lectus ipse Salomonis.* Sci-

Michlol.
143.

endum autem Magistros hinc fecisse suam לֵיִךְ, quo

passim utuntur. Hanc litteram præcedit (כ) לֵיִךְ. 1, 12.

propter me. 1, 7. בְּשַׁלְמִי *propter quem.* Gen. 6,

3, בְּשֵׁנִים *eo quod etiam.* Coh. 8, 17. בְּשַׁלְ אֲשֶׁר *propter*

quod vel propterea quod. Et (ר) ut cum dicimus

לֹא יִשְׂאֲנִים *ut non sint.* לֹא יִשְׂאֲנִים *ut prohibeāt.* Et (כ) Cohel.

9, 12. בְּשֵׁתְפֹרִי *quæ ceciderit.* 10, 3, הִלְךְ *quæ stul-*

tus ambulat. Et (ס) Cohel. 5, 4. מִשְׁתַּדְדֹר *quam ut vo-*

veas. מִשְׁתַּבְּאוֹ *posteaquam venerūt.* מִשְׁמֵחַ *ex quo mortuus*

est. מִשְׁלִי *ex meo.* Et (ע) Cāt. 1, 12. עַד שֶׁתִּמְלֹךְ *donec rex,*

2, 7. עַד שֶׁתִּחַפֵּץ donec voluerit.

CAPUT III.

HE littera, in capite dictionis, vim obtinet ar-
ticuli præpositivi. Et cum * emphasi po-
nitur, hoc est, rem certā

* Vide sis Epiphān. adver-
sus hæreses pag. 17.

denotat Iesa. 7, 14. הַעֲלֵמָה

ἡ παρθένος: הַבְּבִיא ὁ παρθένος.

הַמֶּלֶךְ ὁ βασιλεύς: Et sine Emphasi Deut. 8, 3. חֶלֶם

panis: Matth. 4, 4. ἄρτος. Gen. 19, 8. & 42, 27. אֶחָד

unus, quidam, * Lev. 5, 8.

אֶחָד homo: Rom. 10, 5. αὐθροπος. Gen. 21, 10. אֶחָד

ancillam hanc. Hic adverte. Si articulus cer-

tam ancillam demonstra-

ret, quorsus adderetur pronomen אֶחָד? An dice-

mus pleonasmum esse, qualis in illo Ciceronis, *lam-*

pridem ad hunc eum ipsum (me autem dicebat) quædam

institui? Plautus quoque dixit, *Hunc eum ego reje-*

ci. Cæterum vis articuli emphatica, quæ ad cer-

tam notionem voces adstringit, ut Græce quidem

elegāter, ita Latine exprimi non potest: tamē intel-

ligitur, ut cum dicimus *poëta* de Virgilio. Neque est

neceſſe dicere *poëta ille.* Nam id minus esset, & de

alio intelligi posset. Certe *urbem* dicebant anti-

qui *Romam* significantes, nec tamen addebant *illā.*

Notabis הַיּוֹם *hodie,* הַלַּיְלָה *hac nocte,* Gen. 30, 15, aliā-

que, in quibus articulus vim habere videtur pro-

nominis. Substantivum & adjectivum simul legū-

tur cum articulo, הַמֶּלֶךְ הַכּוֹכָב, ἡ γῆ ἡ ἀργύθη. Interdum

secus fit. Nam est ubi substantivo præponitur

tantū articulo, ut הַכְּרוּב הַיְחָד *Cherub unus.* הַעֲגֹלָה הַחֲדָשָׁה

plaustrum novum, הַלַּיְלָה הַזֹּאת *nocte illa* Gen. 30, 16.

1. נִכְתָּבָהּ *id est*, לִכְתֹּב, ut Jonathan reddit. Gen. 19. סְדוֹמָה. Sodomam. 33. שֵׁעִירָה in Seir: & præposito articulo Ios. 2, 16. הַרְרָה *ad montem*. Sic שְׂמִימָה & שְׂמִימָה: quorum posterius reperies Deu. 30, 12. & Græcè versum *eis t' s' egovv* Roman. 10. 5. quod brevius dicunt *s' egovvde* & *s' pavvos*. Illud etiam

† *Vel potius, in sepulchrum. R. Abba filius Zabda exponit, in tabulatum imum sepulchri aut inferni. Vide Michlol. 17. 3.*

noto, legi Psalm. 9, 18. לְשֵׁאֵרֵיהֶם *ad sepulchrum:* & nescio quo in loco לְהַחֲרָה *in monte*, He utrobique superante. Sunt qui scribant & motum a loco hac littera significari, ut סְדוֹמָה *ab oriente*, נִכְתָּבָהּ *ab austro* וַיֵּטָה *a mari*. Vide Masium in Iosuum, pag. 266. & 283. Rarius adhibetur ante verba pro articulo, quem vocant, postpositivo. Ezræ, 8. 25. הַהַרְיִטוּ *quam obtulerant*. 10. 17. הַחֲשִׁיבוּ *qui duxerunt*. הַחֲקִדִישׁ *qua sanctificavit*.

† *Huc referunt ex 1. Sam. 92, 4. armum הַעֲלִיָּה & quod supra illum. Nā explicant וַאֲשֶׁר עָלֶיהָ. Vide Michlol 15. 1. Addit R. David He pro אֵסָּ sumi quoties ponitur ante præteritum aut futurū. Sed Abenezra negat unquā poni hoc significatu ante futurū. Vide quæ notavimus ad librū priorē. Psalm.*

Psalm. 114. 5. הַיָּם מִן הַיָּם *o mare*. Deut. 32. 1. הַשָּׁמַיִם *o cæli vel o celum*. Et desideratur Hof. 13. 14. הַיָּם *o mors: sepulchrum: qui locus* Græce extat 1. Cor. 15, 55. *οὐ σαρξ, θάνατος, ἢ κέρπον, πῆ σα, ἄδης, ἢ ὕψος; esset ὡς θάνατος, ὡς ἄδης.* Usurpatur sæpius pro interrogatione, * aliter notata. Gen. 4, 9.

הַשֹּׁמֵר *num custos?* Ps. 14. 2. הַיָּם *num sit?* Hag. 1, 4. הַיָּם *tempusne?* Ioel. 1, 2. הַיָּם *an fuerit hoc?* Quod si (לֵא) ei jungatur, æquipollet adverbio affirmationis. Abd. 4. הַיָּם *nonne furati fuissent?* In hoc significatu quoque interdū *αλλ' οὐκ*. Iob. 40, 20. הַיָּם *extrahes Leviathā hamo?*

* *Vocant הַיָּם. He intergādi, aut החמיהה admirandi. Quale in illo 1. Sam. 2. 27. הַיָּם an patefaciendo patefeci me? & in illo Num. 20. הַיָּם an ex petra hac? Quanquam sunt qui hisce in locis exponant, utique, certe, vere, ut sit he ἀλήθειαν. Sed vide Michlol. 16. 2.*

הַיָּם *malū non accipiemus?* Gen. 27. 24. הַיָּם *tu es filius meus Esau?* Mich. 5. 2. הַיָּם *parva ut sis?* hoc est interprete Matthæο *μηδ' αὐτὸς ἐλαχίστη, nequaquam minima es.* Simile est, *fugibus inventis vescemur glandibus?* & 1. Corinth. 11, 13. *πρέπον ἐστὶ γυναικὶ ἀκατακεάλυπτον τῷ θεῷ προσέχειν, decet mulierem non velatam Deum orare?* ita Ambrosius explicat Officior. lib. 1, cap. 46.

CAPVT IIII.

V Au litteræ usus multiplex & varius est. *Vau*
 Nam pro (ו) ponitur Genes. 1, 1. ואת הארץ
 & terram. Iesa. 6, 9. וראו ו videte. Et pro (ו)
Etiam. etiam) Prov. 24. 27. ואתר ו בבית. *Etiam* extrues.
 Exod. 12. 4. וישכנו *etiam* vicinum suum. Sic hodie-
 que usitamus pro hodie etiam. Sophocles Aiace,
 Ἰγὰ σκόλοσιν βλάφασιν & δειδορκότε, *etiam* videntes. Et arti-
 culum includit Ies. 26, 19. ואתר quod explicat ואתר
 ואתר ו. Videndi sunt ad hunc locum R. David

& Abenezra. Et repeti-
 tum valet (tum) * ut in
Tum. Gen. 36. 24. ואתר ו אתר ו tā
 Aia quam Ana. R. Salomo
 in priore loco redundare
aut scribit, ut Genes. 37. 7. in
 ואתר ו אתר ו ecce nos.

4, 11. ואתר ו איה vir feminave. Hag. 2, 13. ואתר ו aut
 vinum. Iud. 11. 31. ואתר ו aut offeram illud. Michlol
 15. 2. Et pro (quia) vel (nā)
 Iesa. 64. 5. ואתר ו * quia
 peccaveramus. Psal. 108.
 13. ואתר ו nam vanitas. Ea-
 dem est significatio ו
 (ו) in illo Virgilii, Au-
 dieras, & fama fuit, ut
 quidem

quia vel
nam,

quidem Grammaticis placet, qui exponunt, nam
 fama fuit. Legitur etiam pro (autem) aut simili con-
 junctione. Iesa. 29. 13. ואתר ו cor autem eius. Matth. 15.
 8. ἢ ἀνεκαρδισα αὐτῶν. Malach. 1, 3. ואתר ו Esau vero
 Prov. 21. 1. ואתר ו sed Domini est. Gen. 44. Dixerunt
 ei, non Domine: ואתר ו sed servi tui venerunt, id est,
 ואתר ו, ut quidem R. David enarrat. Sic Matth. 12,
 39. & σημεῖον & δοθήσεται αὐτῷ. sensus est, ἀλλὰ σημεῖον, *Sed.*
 signum non dabitur ei. Aliquādo ponitur in exegesi,
 quasi pro (id est) ut que in illo Virgilii, Iudicium Pa-
 ridis spretæque injuria formæ. Quale est Hesiodi
 hoc, ἀσπρὰ καὶ κωδὸς δὲ χαλκίφρα. Nam simpliciter ἀσπρὰ no-
 mine canem significabant. Genes. 14, 23. ואתר ו
 hoc est, si accepero. Et ἐνωλησώμαλκωσ Hof. 1, 10. ואתר ו ta-
 men erit. Ierem. 65, 7. ואתר ו tamen ab ea. Alias
 denotat (tunc) Genes. 18, 10. ואתר ו tunc ecce. Exod. *Tunc.*
 7, 9. ואתר ו tunc dices. Similiter Matth. 9, 7. καὶ ἐγερ-
 θείς ἀπέβη εἰς τὸ οἶκον αὐτοῦ, tunc surrexit abiitque domū.
 Quandoque respondet particule ו quæ conditi-
 onem includit & per tum redditur, ut Levit. 26.
 Si in statutis meis ambulaveritis, ואתר ו tum dabo im-
 bres vestros in tempore suo. Plura exempla invenies
 in Michlol 15. 2. Alias (itaque) aut simile quid. *Itaque.*
 Amos. 5, 27. ואתר ו itaque transferam vos, Hof.
 10, 4. ואתר ו propterea effloret. Psal. 18. 47. ואתר ו ideo
 exaltetur. Alias (ita) vel (sic) Proverb. 17, 3. ואתר ו sic

Autem.

Sed.

Hoc est.

Tamen.

Tunc.

Itaque.

Ita vel sic

probat. 10, 25. וְאִין רָשָׁע ita non est improbus. Iesa. 53.

7. וְלֹא יִפְתַּח פִּיו ita non aperit os suum: Actor. 8, 32.

Cum. * Isa. 51. וְפָדוּנִי sic redempti, id est בְּיָדוֹ. Vide David Michlol. 15-3. dem Camium hoc loco.

Postquam Proverb. 26. וְשִׁמוּעָה טוֹבָה sic auditio bona, vel, si majus, rumor bonus. Et alibi in eodem libro וְאִשָּׁה וְאִשָּׁה טוֹבָה sic mulier contentiosa. Tale *vau* frequens in Salomone. Michlol 15.2.

Postea. † Levit 9, 23. Vidit Moses & Aharon, *Id* cōmoderedit, cum Abarone. Nam esset alioqui viderunt. Cuique lingua sua proprietates in loquendo.

quemadmodum. Adhæc valet idem quod (כַּאֲשֶׁר quemadmodum) Pl. 7.14. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר קִבְּלָהּ quemadmodum cōcepit. 68. 35. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר קִבְּלָהּ quemadmodum potentia ejus in nubibus. Significat etiam idem quod וְהָיָה כַּאֲשֶׁר id est Beth auxilii. Ies. 48. 16. Dominus Deus misit me & spiritus ejus. Nam sensus est וְהָיָה כַּאֲשֶׁר auxilio spiritus sui, ita R. David: cui tamen in eo non plane assentior, Nam est cur malim, cum spiritu

† *Alias* (עִם cum) Exod. 1. וְעִם יוֹסֵף cum Ioseph. 1. Sam. 14. וְבָנֵי יִשְׂרָאֵל cum filiis Israel. † Interdum significat (postquam) Exod. 16. 20 וְאַחֲרָיִם postquam putruisset. Iud. 2, 22. וְאַחֲרָיִם postquam mortuus esset, Hof. 1, 11, וְאַחֲרָיִם postquam ascenderunt. Et (postea.) Exod. 32, 6. וְאַחֲרָיִם postea surrexerunt ut luderent. Et (quamvis, licet, etiamsi) Zach. 12, 3. וְאַחֲרָיִם et si congregentur, Hof. 5, 2. וְאַחֲרָיִם quamvis ego essem.

Spiritu suo. Sed nihil statuo. Vide Michlol 15. ubi R. David duo alia exempla producit. Primum est Ies. 60. וְכָבוֹד quod explicat בכבודו: alterum Ies. 13. D O M I N U S וְכָלִי quod enarrat כָּלִי q. d. ope armorum iræ suæ. Et quod (רק tantum, duntaxat) Gen. 42, 10. וְעַבְדֶּיךָ בָּאוּ duntaxat servi tui venerunt. Zach. 8, 19. וְהָאֱמֶת tantummodo veritatem. Aliter accipitur, & quasi pro (quando) vel (quum) Psalm. 59. 16. וְיָלִינוּ quum pernoctant: ut Marc. 15, 25. לְבָרְטוּלָה וְעַתָּה שְׁעָרֵינוּ אֲנִי וְשְׁעָרֵינוּ אֲנִי. Latine, erat autem hora tertia, quando crucifixerunt eum. Ierem. 3, 5. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר וְהָיָה quum potes. Rursum Psal. 63, 6. וְהָיָה quum labiis. Michlol 15, 3. Et quasi pro imo Psalm. 7. וְהָיָה imo eripui. Accipitur etiam pro (quæ qui, quæ, quod) Malach. 3, 1. וְהָיָה qui preparabit: Matth. 11, 10. ὁ ἀποστέλλων, Ies. 23, 17. וְהָיָה quæ redibit. Et pro (ubi) Genes. 15, 13. וְהָיָה ubi servient eis. Reddi etiam potest per pronomen demonstrativum, ut Psal. 1, 3. וְהָיָה. Hic erit. Sirach. 13, 15. καὶ ἡ φείσῃ, hic non parcat. Sæpe præteritum in futurum convertit, Ios. 3, 3. וְהָיָה & edam: Actor. 2, 19. ἔδωσα. Deut. 6, 6. וְהָיָה et diliges: Marc. 12, 30. καὶ ἀγαπήσεις Gen. 12, 3. וְהָיָה & benedicentur: Actor. 3, 25. καὶ ἐνδύσθησθε.

Tantum, duntaxat.

Quando, quum.

Qui, quæ, quod

ubi.

Cōvertit præteritū in futurū.

* ac tunc habet scheva, interdum etiam camets, ut Exod. 9. 19. וְהָיָה morientur: ubi Latino interpreti reddat.

Et contra futur. in pret.

Et contra futurum in prateritum. Genes. 12, 1. וַיֹּאמֶר & dixit: Actor. 7, 3. וַיֵּשֶׁב הָעָם & sedit populus. 1. Cor. 10, 7. וַיֵּשֶׁב אָדָם & factus est Adam: 1. Corinth, 15, 45. וַיֵּשֶׁב אָדָם

Copulat et conuertit simul,

Hic notabis, licet in supradictis locis convertendi simul & copulandi vim habeat, tamen interdum secus evenire. Nam est ubi copulat duntaxat, ut

Copulat tantum:

Amos 5, 26. וַיִּשְׂאוּ אֲנִי & portastis: Actor. 7, 43. וַיִּשְׂאוּ אֲנִי

Conuertit tantum.

* Quū precedit aliud prateritū, non cōvertit sed copulat duntaxat, ut Ies. 41, 23. מִי עָשָׂה הַזֶּה & fecit? Ierē. 22, 13. הֲלֹא הִנֵּה אָכַל וְשָׂתָה & bibit? Sic in Gen. 17, 1. וַיֵּשֶׁב אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל & fecit ei. Nā precedit Israel dilexit Iosephū. Videndus Elias ad Michlol 16, 4.

† Vnde in latio redundat, ut Phe raphe Ismaeliticū seu Arabicū. Notavit hoc non semel Abenezra: nominatim in Genesi ad locū, Die tertio אַבְרָהָם וַיִּשְׂאָה אֵשָׁתָא sustulit Abraham. Sed R. David in libro Radicum, Vau adhibetur in principio verborū, ut Esth. 1. Et fuit in diebus Asveri. Similiter Ezech. 1, 1. וַיֵּשֶׁב אֱלֹהִים & fuit. Scribit autē R. Abraham Abenezra huiusmodi Vau simile esse Phe raphe in lingua Ismaelitica, quæ non ministrat, nisi quod sit initium locutionis vel sermonis.

ficata

ficata hujus litteræ, non omittenda. Nam aliquando finem, vel (iva) significat. Thren. 1, 19. וַיִּשְׂכַּח וַיִּשְׁכַּח ut refocilarent. Ion. 1, 11. וַיִּשְׁתַּקּוּ ut sileat. Thren. 3, 26. וַיִּשְׂכַּח בֹּנִים bonum ut expectet, id est, וַיִּשְׁכַּח. Et quasi pro

Quanto minus.

(quanto minus) usurpatur. Psal. 121, 4. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח & non dormiet. Hof. 1, 10. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח & non numeratur. Scholia Ebraica enarrat ubiq; וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח. i. quanto minus.

Potius quam.

Præterea jungitur negationi, & (potius quam) significat. Hof. 6, 6. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח magis quam sacrificium. Eandem sententiam continent, Scindite cor, & non vestes. Comparete sapientiam, & non argentum. Et

Vau ante & inter rogat &

usurpatur quasi pro interrogandi, ut וַיִּשְׁכַּח quod exponunt וַיִּשְׁכַּח an non? Et abundare videtur Ps. 7, 10. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח probans. 4, 4. וַיִּשְׁכַּח scitote, Iob: 23, 21. וַיִּשְׁכַּח non recessi. 2. Sam. 15, 34. וַיִּשְׁכַּח ego ex tunc. Quibusdam placet non tam abundare in his exemplis, quam

( ) nota tur 2 Reg. 5, 2. Samuel. 13. Vide Michlol 15, 3.

insinuare defectum alterius verbi. * itaq; subaudiunt Ps. 7, 10. וַיִּשְׁכַּח ut sit, cognoscens & probans. Similiter Zach. 2, 6. וַיִּשְׁכַּח deest וַיִּשְׁכַּח, ut sit, exite et fugite. Cōtra abesse videtur, & omnino abest, si non fallunt Grammatici Ebraei

Psalm. 33. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח

Psalm. 33. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח

* In hac sententia fuit R. Ioseph Kimchi pater Davidis. Nam in libro revelato ita scribit, Omne Vau addititium, quod in scriptura, indicat abesse dictionem cognatam, ut 2. Sam. 13. וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח, subintelligitur וַיִּשְׁכַּח vel וַיִּשְׁכַּח dolore affecta vel mæres,

E

aut aliquid tale. Similiter Pf. 76. Sopitus fuit & currus & equus: subauditur וירא vir & currus & equus. Dan. 2. וסמך surrexit & dixit, Gen. 22. וישא mane surrexit & sustulit oculos suos. Gen. 36. Et Aja & Ana: videtur habuisse plures filios, quorū ideo non meminit, quod prolem nullam reliquissent. Michlol. 17. 3. Hem pane exciderat. Sunt loca, in quibus non simpliciter copulat, sed quasi ante aliquid factum designat. Genes. 1, 9. ויאמר יהוה jam dixerat Deus. 2, 7. ויאמר יהוה jam ante formaverat. ויצמח prius geminare fecerat. Quamquam visilla non tam in copulante quam in praterito Ebraico, quod sumitur saepe pro praterito plusquam perfecto, ut vocant:

bla & decachordo. itē Pf. 12. 6. פנת כוסם portio et culix eorum. Sed de hoc exemplo ambigitur. nam potest exponi, portio calicis eorum. Alioqui figura, quam asyndeton alii, alii dialyton vocant, in oratione Ebraica infrequens non est. Habac. 3. 11. שמש ירח sol luna: Exod. 1. 2. ראובן שמעון Ruben Simeon.

CAPVT V.

CHAPH littera communiter adhibetur pro nota similitudinis, quam interpretantur (ut) vel (sicut) Pf. 44. 23. כצאן ut oves. Ies. 10. 22. כחול הים sicut arena maris. Et repetita Iesa. 24. 2. כעט כעט sicut

sicut populus, ita sacerdos. In quo exemplo priore loco pro (sicut) posteriore pro (sic) accipitur. Ebraei convertunt ut populus, ita sacerdos, & contra ut sacerdos, ita populus. Sic כמותך כמותי sicut tu, sic illi; & sicut illi, sicut tu. Et non repetita Deut. 18, 8. חלק חלקך partem ut partem, hoc est, hanc ut illam, siue unam & aliam, q. d. partem ex æquo, Psal. 87. 7. שרים כחללים cantores ut tibicines, & vice versa tibicines ut cantores. שרים proprie qui assa voce cantunt. Et כאלו vel (secundum) aut (juxta) Ierem. 31. כפירות דבש כפירות חלב secundum fœdus. אהבה אהבה secundum cor suum: Actor. 13. 22. כפועל כפועל juxta opus suum. Et aliter paullo, כדברים האלה secundum verba hæc, quando plus minusve dicimus, nihil à sensu aut mente verborum recedentes. Exod. 8. 5. כחביתותם ad similitudinem eorum. Genes. 1, 26. כדמותנו secundum similitudinem nostram. Aliquando rei veritatem insinuat, ut Hof. 4, 4. כמריבי כסו. significat enim vere contendentes cum sacerdote. & 5, 10. כמסוגי גבור. Vere transferentes terminum. Similiter Iohan. 1, 14. כעט אש מן השמים gloriam revera unigeniti: hoc est, כעט אש מן השמים. quomodo אש exponitur apud scholiasten Sophoclis in Aiace. Hujus loci est כיום sicut hodie, id est, tam vere quam est hic dies. R. David hucrefert כאלמנה tanquam vidua, ut sensus sit, vere vidua.

Circa vel
circiter.

Locus est Thren. 1, 1. Modo pro (circiter) vel (circa) legitur, referturque tam ad tempus, quam ad mensuram. Ruth. 1, 4. שנים כְּעֶשֶׂר *circiter decem annos.* כְּחֶעֶז חַלְלִילָה *circa mediam noctem.* Gen. 18. 10. כְּעֵת *circa tempus:* Rom. 9, 9. כְּעֵת רִשְׁתָּהּ Ruth. 2. 18. כְּעֵת *circa tempus:* Rom. 9, 9. כְּעֵת רִשְׁתָּהּ Ruth. 2. 18. כְּעֵת *circa tempus:* Rom. 9, 9. כְּעֵת רִשְׁתָּהּ Ruth. 2. 18. כְּעֵת *circa tempus:* Rom. 9, 9. כְּעֵת רִשְׁתָּהּ Ruth. 2. 18.

* Vel, quasi in medio.

Vide Michlol 15, 3. Locus est 1. Sam. 14.

† Vel, quo tempore re. traherat aut reducebat.

Sic כְּפֶרַח *quo tempore florescit aut efflorescebat.*

Desideratur in oratione.

admodum frequens est Certe ad constructionis integritatem desideratur Psal. 11, 1. צִפּוֹר *tanquam avis:* & Hof. 14. 8. כְּצִבּוֹר *sicut frumentum.* & Gen. 49, 9. כְּצִבּוֹר *ut catulus Leonis Iuda:* Et Proverb. 8, 30. *eram apud eum alumnus, tanquam alumnus:* & 17. 22. *cor latum benefacit* כְּרֵחַ *ut medicina:* nisi mavis, *bonam reddit medicinā:* & Deu. 33. 22. דָּן *catulus leonis, vult dicere, similis catulo.* Hujusmodi defectus est in illo Horatii, *nec excitatur classico miles gravi,* sensus enim est, *ut miles.* Deficit etiam in אֲשֶׁר *quando videlicet pro כְּאֲשֶׁר usurpatur, ut Exod. 14. אֲשֶׁר כְּאֲשֶׁר quemadmodum vidistis:* & 31. אֲשֶׁר צִיְתִיךָ *quemadmodum*

quum.

כְּבֵהָמָי *circiter in medio.* *

Sumitur etiam pro (quū)

Psal. 12, 9. כְּרִים *quum e-*

bitur. Iud. 2, 5. כְּדִבְרֵי *quum*

loqueretur. Genes. 38. 29.

כְּמִשְׁיֵב יָדָי *quū † retraheret*

manum suam. Ceterum

ellipsis hujus particulæ

admodum frequens est Certe ad constructionis in-

tegritatem desideratur Psal. 11, 1. צִפּוֹר *tanquam avis:*

& Hof. 14. 8. כְּצִבּוֹר *sicut frumentum.* & Gen. 49, 9. כְּצִבּוֹר

ut catulus Leonis Iuda: Et Proverb. 8, 30. *eram*

apud eum alumnus, tanquam alumnus: & 17. 22. *cor*

latum benefacit כְּרֵחַ *ut medicina:* nisi mavis, *bonam*

reddit medicinā: & Deu. 33. 22. דָּן *catulus leonis, vult dicere, similis catulo.*

Hujusmodi defectus est in illo Horatii, *nec excitatur classico miles gravi,*

sensus enim est, *ut miles.* Deficit etiam in אֲשֶׁר *quando videlicet pro כְּאֲשֶׁר*

usurpatur, ut Exod. 14. אֲשֶׁר כְּאֲשֶׁר quemadmodum vidistis:

& 31. אֲשֶׁר צִיְתִיךָ *quemadmodum*

admodum

admodam precepi tibi. Elias annotat ex Massora quinque esse quæ scribantur אֲשֶׁר & reputantur pro כְּאֲשֶׁר. Contra sunt quæ scribuntur אֲשֶׁר & reputantur pro אֲשֶׁר. Vide Michlol 17. 3. editionis Venetæ, quæ in folio complicat. Recipit quoque syllabicam adjectionem (וִי) Deut. 25, 2. מִן בְּרִי וְשִׁעְתֹּו *contra improbitatem, vel pro improbitate ejus.* Iud. 6, 5. כְּכִי אֶרְבֶּה *sicut locusta.* paullo post, videlicet vers. 12. כְּאֶרְבֶּה. Et (פִּי) Exod. 16. 21. כְּפִי אֶכְלֵה *prout vesci poterot, vel, quantum sufficiebat ad cibum.* Et (וִי) unde Levit. 19, 18. כְּמִוֶּךְ *sicut te ipsum:* Matth. 22, 39. כֹּסֶם וְסֹוֹן. Deut. 18. 15. כְּאֶנֶכִי *tanquam me:* Actor. 3, 22. כֹּסֶם וְסֹוֹן. Iam vero כְּאֲשֶׁר, id est, *quemadmodum,* ὅν ἕστρεον. כְּגִבּוֹר *ex aduerso similis, vel, contra.* Et כְּ *quando, quum.* Et כְּ *vel כְּכֵן sic.* Et 1. Sam. 11, 25. כְּכֵן וְכֵן *hac vel illa ratione.* In libris Chaldaicis reperio Hof. 7, 1. כְּכֵן וְכֵן *similes sicut columba, pro similes columbae:* & Sophon. 2. כְּכֵן וְכֵן *similes glumæ.* Quale illud Rom. 9. 29. כְּכֵן וְכֵן *esset enim certe כְּכֵן וְכֵן* & Latine, *Gomorrae similes fuissimus.*

CAPVT VI.

LAMED ponitur articuli loco ante dativum casum. Psalm. 110, 1. לְדֹמִינוּ *Domino meo.* * Et ante genitivuum.

Ante Dativum ponitur & ante genitivuum.

* Eleganter iteratur in Psalm. 121, 1. שִׁיר לְמַעְלֹתָי *hoc significatu Gen. 32. 18.*

לְעִבְרָךְ לְיַעֲקֹב לְעִבְרָךְ לְיַעֲקֹב
καβ. 2. Sa. 18. לְעִבְרָךְ לְיַעֲקֹב
puero Absalomo, τὸ πνεῦμα
τὸ ἁβουλαμ. Psal. 74. 14.
לְעִבְרָךְ לְיַעֲקֹב. Fit hoc & in
aliis particulis, Gen. 21. 10.
cum filio meo cum Isahac, Zach.
11. אִם מְקִלִי אִם נָעִם
ῥα ἔσθον με τὸ Νωαμ. Rursū
Gen. 32. 6. אֶל אָחִיךָ אֶל עֵשָׂו
ad fratrem tuum ad Esau.

Quasi vice
in ante
accusati-
vum &
redundat
ante casu
rectum.

† Lamed pro He ponitur etiam 2. Paralip. 23.
וְהַמְשִׁרְתִּים לְהַיִּים. Quod non
possumus exponere aliter
quam ministri sive minist-
rantes Levite, ait R. David
in ea parte Michlol, ubi de re
Grammatica 16.
1. Quandoq; circuloquuntur
Genitivum per ל et אשר, ut 2.
Reg. 7. מֶלֶךְ אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ
quod pro eo habendum ac si
dixisset מֶלֶךְ הַמֶּלֶךְ שְׁלוֹשׁ
tristates regis. Huc pertinet
עד שְׁמַיִם 2. Paralip. 28. Nam
sensus est עד הַשָּׁמַיִם Sic
Ezra. 10. עד לְיַבֵּר הַזֶּה.
Vide sis Abenmelechum in
Michlol. Ezeq. 10.

tur:

תִּירָנִי אֶתְּנֶה לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
tur ante casum rectum. Ies. 32, 1. * יִשְׂרָאֵל
cipes principatum gerent. 1. Paral. 3, 2. הַשְּׁלִישִׁי
tertius Absalom; quod sine Lamed reperitur 2. Sa-
muel. 3, 3. Et ante præpositionem Hag. 2, 19. לָמָן
fatis enim esset הַיּוֹם מִן הַיּוֹם. Et ante adverbium
quantitatis. Hag. 1, 9. וְהִנֵּה לְמַעַט & ecce parum. Sa pe
motum ad aliquid significat, & pro (א) usurpatur. Psal. 68, 19.
in sublime: Ephes. 4, 8. אֵלֶּיךָ עָלָה. Et ante ad-
verbium. Sig etiam ad cum motu ad locum.
53, 7. לְפָנֶיךָ אֶתְּנֶה לְפָנֶיךָ. Et pro (ב) absque motu. Psal. 16, 10.
in sepulchro: quod Græce versum Actor. 2, 27. אֵלֶּיךָ
confimili enallage pro ἐν ἄδῃ. Hof. 7, 2. יִמְטְרוּ
dicunt in corde suo. Gen. 4. לְפָצְעִי in vulnere meo.*

* vide
Davidem
Camium
in cōment.
ad hunc
locum.
Et ante
præpositio-
nem: &
ante ad-
verbium.
Sig etiam
ad cum
motu ad
locum.

Modo significat (על super) Psal. 9, 5. לְכֶסֶם
super folio, vel in folio, vel pro folio. †
Modo (על contra) Prov. 1. לְכֶסֶם
innoxium. Abd. 5, 7. באני לך
in omnibus viis suis. לראשונה
in principio. Vide Mosen
Gerundensem in Exodum fol.
149. pag. 1. & Michlol 15.
4. Iob. 2. לְאַרְצֵי
Doctores exponunt non in terra;
sed ad tetram, in lecto
terra contiguo. Videndus R. David
in Michlol loco citato.

† R. David duo duntaxat
exēpla profert, videlicet
לְפָתַח בֵּיתָהּ & cecidit super
facies suas: & ex Proverb. 14.
Idem in לְכֶסֶם Lamed interpretatur
per ב: ac si esset בְּכֶסֶם in folio

venissent

De ventſent cōtra te. Modo (על עי) Pſal. 91, 11. דך יצח
mandabit de te: Matth. 4, 6. עי עי. 2. Samuel. 11. 7.
de pace populi, עי עי. Esther. 3, 2.

* Gen. 20, לי dic
de me 26. לאשה de uxore
Propriet. ipsius. Ebraei enar-
rant per בעבור. Vide Mi-
chlol 15. 4.

Secundū. Interdum valet (secundum, id est, עי) Gen. 1, 21.
secundū genus suum. Et (secundum, id est, עי) juxta,
id est, juxta, prope) Gen. 49. 13. לחוף secundum litus. Et (ju-
xta five per) Num. 1, 3. לעבאותם juxta exercitus suos.
Sumitur etiam pro (מא) ut נסו לקולם fugerunt ad
id est, propter. vocem eorum, id est, מקולם, ut exponit Abraham de
Balmes. Aliter quoque accipitur, & quasi pro (עניא)

quantum ad vel quoad. Post, five (quantum ad) vel (quoad) Proverb. 25. 3. לרום
quoad altitudinem. Pſal. 18. 4. לפעלם quantum ad
facta. Et pro (אחר post) legitur Gen. 7, 4. שבעת
post dies septem: & מוס לשבעת ימים post septem dies.
Et pro (עם cum) Gen. 46. 25. ליעקב cum Iacobo. Ita
Jonathan, Senes Lxx. & Hiero. Interdum est He in
fine, & Lamed in principio, non sine pleonasmō. I.
Paralip. 26. לצפונה aquilonem versus. Pſalm. 11.
in sepulchrum aut infernum. R. Abba filius
Zabda enarrat, in tabulatum unum inferni. Hujus &
supra

Supra meminimus. Nonnumquam quasi in defen-
sionem vel auxilium significat. Pſal. 118. 6. יהוה לי
Dominus pro me. Ebraei. 13. 6. עמי עמי. 124. 2. עמי
qui fuit pro nobis, five nobiscum, id est, עמי
hoc modo Ebraei explicant. Interdum veluti loco
alicujus; aut (pro, id est, תחת) Gen. 11, 3. לאבן pro la-
pide. Pſalm. 69. 23. לפח pro laqueo. Gen. 16, 3. לאשה
pro uxore, id est, uxoris loco, ut in illo Terentii,
quam ego egregie charam pro uxore habuerim. Sed &
rei veræ præponitur Gen. 20. 12. לאשה in uxorem, id
est, uxor revera. In hoc significato omitti solet a
nonnullis interpretibus. Gen. 2, 7. חיה לנפש חיה anima
vivens. Ezech. 37, 27. והייתי להם לאלהים & ero illis
Deus: והם יהיו לי לעם & ipsi mihi erunt populus: 2.
Corinth. 6. 16. ה' εσομεν αμαρτωλων θεος, η' αλλοι εσομεν μοι λαος:
Ruth. 4, 13. לאשה & fuit ei uxor. Aliter vero
Gen. 2. 24. לבשר אחד in carnem unam: & Abd. 18.
בית עשו לקש & domus Esau in stipulam. In his exem-
plis videtur ל positum pro adverbio similitudinis.
sensus enim est, quasi stipula, quasi una caro, id est,
unum corpus. Innuat hæc præpositio & finem. Prov.
19. לחיים ad vitam. Ies. 42, 3. לאמת ad veritatem. Sic
infinito prælata לאכול ad comedendum: לצחק ad luden-
dum. Et officium, ut Mich. 3, 1. לכם vestrum est. Et
possessione, quod vocant לקנין, ut הכסף לי meum
est argentum: אביך לך tuus ego sum. Accipitur quinetiã
F

Proia.
ליעור
in auxi-
lium.

pro, id est,
תחת

In uxore
i. uxoris
loco, aut
revera
uxor.

Innuat
finem.

Et officii-
um.

usque ad. pro (usque ad) Mich. 1. ירושלם usque ad portas Ierusalem: ubi defectus particulae עד usque. Præterea jungitur pronomini, quod deinde in sermone

*In latino sermone penitus abundat. An etiam in Græc. co? Nam Græci dicunt

13. שְׁלַח לך. Quidam addunt, tibi ipsi & in usu tuum. Vide Michlol 15. 4. ubi plura exempla. Exo. 18. וילך לו. Iob. 12. 11. ויסעם לי. Ibo mihi: & fugit sibi: עברו לכם: transite vobis: סור לך: abscede.

Ad. i. ju. ma. prope. †Huc refer יבא ירושלם quod esset לירושלם, et vide Michlol fol. 17. col. 3.

redundat, ut cum legimus Genes. 12. 1. לך לך vade tibi, tibi otium agit. Itaque omissum Actor. 7, 3. Sic Exo. 32. 2. עשה לנו יבא ליבא fac nobis. Zach 9, 9. יבא ליבא venit tibi, Nec raro desideratur. 2. Samuel 16. דוד הנביא Davidi nuntiavit, id est, nuntiatum est. plenum esset לך. Psal. 45, 7. in seculum, & 2. Samuel. 4. & לבן: filio Saulis: Psal. 22. סלקוחי faucibus meis לסלקוחי † Denique pro (ad, juxta, prope) sumi videtur. Psalm. 110, 1. יושב לימיני sede ad dexteram meam. Et aliter in il

lo sermone ברוכה ליהוה benedicta Domino. Sic יושבת ליהוה salus Domino, ac si esset מיהוה a Domino. Ad extremum jungitur quoque aliis particulis, sed

sed fere otiose. למן a vel ab. לאחר post. לפני coram: לפני ante. למן vel למן, cur? למן למן, ut. בעבור שלא לביתו ut non. לביתו רום לביתו quod explicant Deut. 17. 20. ne extollatur cor ejus. לביתו ירום לבנו ibid. vers. 12. ut non audiat, vel potius auscultet. למן למן Iob. 39, 29. למן למן Num. 18, 7. למן למן Paralip. 15. ubi ad למן accesserunt למן & למן. Conlule Michlol 15. 4.

CAPVT VII.

BETH aliquid in loco significat. ביהר in via. ביהר Bath sig. aliquid in loco. Et in tempore. Gen. 1, 1. בראשית in principio. Hab. 1, 5. ביום ימים in diebus vestris. Iesa. 49. 8. בעת רצון tempore accepto: 2. Cor. 6, 2. באיפסו אצל. Hic Latini fere omittunt præpositionem. Cicero tamen eam expressit Orat. 1. pro Quinctio, Quæ res in civitate duæ plurimum possunt, eæ contra nos faciunt ambæ in hoc tempore. summa gratia & eloquentia. Aliquando periphrasis est genitivi. Exo. 22, 28. נשיא בטמך Periphrasis est genitivi. principem in populo tuo, id est, populitui; ut Actor. 23. 5. אצל τὸ λαόν. Adhæc causam vel (propter) significat. Gen. 18. 28. בחמש propter quinque. Hof. 12, 12. באשה pro uxore. Quem Ebraismum retinuit Apostolus Græce scribens Coloss. 2, 16. ἐν ἑσθλῶν, propter escam. Prov. 27, 1. בחור propter diem crasti-

De num. Quod elegantius per (de) exprimitur, de die-
 crastino. Similiter Matth. 6. 34. *eis τ' αυριον, de crastino*,
 id est, *αυριον*. Præponitur etiam ablativo in-
 strumentum. 1. Reg. 19. 10. *בחרב* gladio. Iesa. 7. 20.
בחרב novacula. Rursus Iesa. 29. 13. *בפיו* ore suo. Quod
 genus græci per dativum enuntiant. Matth. 15. 8. *τω*
συμαλι αυτων. Raro adjiciunt præpositionem, ut epi-
 grammate nescio quo, *εν βηλω πληγεις, telo percussus*:
 qui sermo penitus *εβραϊσ*. Aliter expressa legitur hæc
 præpositio Deut. 6. 5. *בכל לבבך*: Mar. 12. 30: *εξ ολης*
καρδιας σου, ex toto corde tuo. Habac. 2. 4. *באמנתו*: Ga-
 lat. 3. 11. *εν πιστει* ex fide. Et aliter Hof. 12. 13. *בנביא*
per prophetam. Deuter. 32. 21. *בלא ע* per non popu-
 lum: Rom. 19. 19. *εν εκ εθνη*. Psalm. 78. 2. *במשל* per
 parabolas. Ita quoq; redditur quum in iurejuran-
 do adhibetur, ut Ies. 45. 23. *בי נשבעתי* per me juro. Sic
 Matt. 5. 34. *οιυοσμεν τω ερανω*, jurare per calum: & mox,
εις Ιεροσολυμα, per Ierusalem: *εν τη κεφαλη*, per caput.

Ebraei
 vocant
 בית
 הכפר
 Beib in
 Argumenti

Ex.

Per.

Ad ver.

* Simile in Latio cum
 legimus, in Geraris ces-
 sit: pro in Gerara. Vi-
 de notas ad historiam sa-
 cram Sulpicii Severi no-
 bilis Aquitani.

Genes. 11, 4. *בשמים* & expresso articulo *במהם*

t. in.

In calum: quod Ierem.
 51. 9. *השמים אל ad calum*,
 & Psal. 57. 11. *עד שמים*
usque ad calum. Sic le-
 gimus *εν εως ουρανου* pro *εις ο*-
ρανου. Sane *εν* & *εις* Attica
 Dialecto alternant. Ali-
 ter in hoc significato red-
 ditur Psalm. 19. 5. *בכל הארץ* per universam terram:
 Rom. 10. 18. *εις παντα γλω*. Et aliter Psal. 91. 12.
באבן ad lapidem: Matth. 4. 6. *προς λιθου*. Quod sic di-
 cimus etiam, *in lapidem impingere*. Sumitur pro
על (contra sive adversus) Iesa. 21. 13. *בארב* Ouus
contra Arabiam. Exod. 20. *בארץ* in proximum tu-
 um. Num. 12. 1. *במשה* contra Mosen. Exod. 14.
במצרים adversus Ægyptum. Et pro *על* (super) Ne-
 hem. 2. 12. *האני רוכב בה* quo ego vebebar, id est,
עליה, ut quidem Ebraei explicant. Pro *בין* (inter) Pf.
 68. 19. *באדם* inter homines. Item 18. 50. *בגוים* in gen-
 tib. Cicero eodem modo locutus est pro Archia poe-
 ta, propterea quod Græca leguntur in omnibus fere
 gentibus. Huc quidam referunt, *Ne esto in fidejuss-*
oribus: Moses & Aharon in sacerdotibus ejus, & Sa-
muel in invocantibus nomen ejus: Dominus in susten-
tantibus animam meam. Quæ nos alibi explicamus
 quasi *αειφερατωδς* dicta, pro, *Ne esto fidejussor: Moses*

F. 3.

Per.

Contra,
adversus.

Super.

Inter.

& Abaron sacerdotes ejus, & Samuel invocans nomen ejus: Dominus sustentans animam meam. puto melius. Potest tamen fieri ut fallat: Cuique sua placent. Sit ergo iudicium hominum cruditorum. Significat aliquando quasi in defensionem & auxilium. Psal. 14, 5. כדור צדיק pro atate iusti. Aliter vero Psalm. 60. באלהים in Deo, id est, Dei auxilio. Sic Psalm. 45. בך tua ope atque presidio: בשם in nomine tuo: idem. Et comitatum vel (עם cum) Psal. 35. כח נפשי cum hypocritis. Hof. 5, 6. בצאנם cum pecore suo. 1. Samuel. 1, 24. שלשה בפרים cum iuvencis tribus. Deut. 6, 7. ודברת במם & loqueris cum eis. Et

† כדור חודש בחודשו de mense in mensem ejus: vel de novilunio in noviluniū ejus. Nam חודש utrumque significat. Santes de mēse & in mensem. Ibid. כדור שבת בשבתו de sabbatho in sabbathum ejus. Quidam, in novilunium alterum: & in sabbathū alterum.

* ב pro כו accipi docet R. David aliis multis exem-

continuationem, ut Ies. 66, 23. חודש בחודשו continuis mensibus. 1. Samuel. 1, 7. שנה בשנה quotannis. Et כו (de) vel (ex) * Exod. 38, 8. במראות e speculis. item 12, 43. לא יאכל בו non comedet ex eo. Levitic. 8, 32. הנוותר בבשר quod superest de carne. 2. Paral. 16, 6. הם ex illis. * Innuere quoq; videtur internam revelationem in talibus, spiritus Domini locutus est

est in me. Habacuc. 2, 1. plus in Michlol. 16, 1, in quibus Ind. 10. בשנה ex anno & Eze. 43. ביום ex die. Quae tamen omnia proprie & ad litteram exponi posse idem affirmat. R. Abraham Abenezra scribit hanc enallagen in lingua Ismaelitica usitatam esse. Vide illum, si placet, Exod. 38.

dicas, pulcherrima mulierum, Abd. 2. קטון בניים parvum in gentibus, vult dicere, gentium minimum. Sic Matthæo ita vertes. Adhæc ante infinitum posita in naturam adverbii transit (quum) vel (postquam) Deuter. 4, 46. בצאתם postquam egressi fuisset. Psal. 4, 2. בקראי quum invocavero. Desideratam quoque comperior Mich. 6, 10. בית רשע num est quisquā in domo improbi? Hof. 6, 9. ירצחו in via interficiunt. Psalm. 44, 3. ידך גוים הורשת manu tua gentes extirpasti, פינך. Huc referunt, nonnulli quod Ps. 109, ואני הפלה exponentes, et ego in oratione sum. In hoc penultimo exemplo instrumentum significat, qua ratione exprimi a nobis non potuit, nisi per ablativum casum, ante quem præpositio semper

sempertacetur. Iam vero repetita in sermone ambiguitatem parit, ut Iob. 18, 17. בְּרֶשֶׁת בְּרֶגְלָיו. Nescis utrum dicat, rete in pedes ejus: an vero, pedes ejus in rete. Meo animo, converti potest, ut in illo Hof. 13, 9. בְּעֶזְרִי בִי quod exponunt, ego tibi auxilio ero אָנֹכִי בְּעֶזְרִי & auxilium tuum erit in me בִּי עֶזְרִי. †

Repetita parit ambiguitate.

Michlol 153, in chap.

Otium agit & δλλήπει.

Melius forte, frangit manibus suis. sub panē.

In manu quid.

† Hujus loci est בְּרֶגְלָיו qui superfluit in oratione, & otium agit, viderur certe, Thren. 1, 17. Et desideratur Psal. 18, 10. כָּל-יְמֵי כְּלֵי-הַיָּמִים totum diem, id est, כָּל-כְּלֵי ut habetur Prov. 21, 26. פָּרְשָׁה עֵינָיו בְּיָדָיו expādit Sion manus suas. Rursum Psal. 10, 4. כָּל-מְצַחְתָּיו בְּלִבִּי in omnibus cogitationibus ejus, id est, בְּכָל. Quod tamen non male redditur, Omnes cogitationes ejus. Num. 12, וּמֵרָאָה & in visione. Sic בְּיָמָה invenitur pro בְּיָמָה, & בְּלֵא absq;. Vide Michlol fol. 17, col. 3. Ad extremum jungitur aliis dictionibus Hag. 1, 1. בְּיַד הַנְּבִיאִים per prophetam: quod ad verbum interpretantes ediderunt, in manu prophetæ. Iesa. 8, 4. בְּיַד בְּשֵׁרָפִים priusquam. 44, 4. בְּיַד בְּיַד בְּעוֹר ad buc. Iesa. 32, 14. בְּעַד מַעְרוֹת in speluncas. Ion. 1. בְּשֵׁלֶמֶן propter quem. באֵין בְּלֵא absque. Psal. 11, 2. בְּמִן אֶפֶל in caligine. Ierem. 51, 58. בְּיַד רִיק in vā-

num, quod Iob 17, 15. בְּיַד legitur, eodem sensu. Atque hæc, mi Raphelengi, sunt, quæ super litteris מִשָּׁה וְכָלֵב colligere hoc tempore licuit. Tu qui in Ebræorum commentariis assiduus es, multo plura forsitan inveneris: quæ si ad notitiam meam pervenire non potuerunt, indulgendum est mihi, aliud nunc agenti, præsertim cum admoneat poeta, neminem esse, qui possit omnia.

De mutatione vocalium.

Contractio nominum fit mutatione vocalium. Vocales mutantur, si longæ sint, in breves: & contra breves in longas. Longæ & breves mutantur quoque in scheva, & contra: sub quo nomine etiam puncta rapta comprehendo, quorum usus sub gutturatis litteris loco scheva: de quibus in Grammatica * pag. 18.

Quæ vocales mutantur.

Vocales quæ mutationem recipiunt sunt Cames, Seri, Holem, Segol, Patach loco Segol & Chiric parvum, quando videlicet sub Ioth littera ponitur præcedente Patach, ut in חֵיל.

Cur vocales mutantur.

Mutationis vocalium causæ sunt, Accentus, Para-

* Glenardi edita à Raphelengio.

goge, Genus fœmininum, Pluralis numerus, Regimen siue constructio & Pronomina inseparabilia, quæ vulgo affixa vocantur.

De Accentu.

Accentuum alius grammaticus, alius Rhetoricus. Accentus Grammaticus distinguens, quem vulgo Pause vocabulo significant, mutat Patach & segol in Cames: Scheva in Cames, Seri, Holé, Segol &c. interdum autem mutat Seri in Patach latiore vocalem. Contra accentus Rhetoricus is, qui Mac-caph. i. וֶפֶן vel subunio vocatur, cum vocem præcedentem prius accentu grammatico, mutat vocalem longam in brevem, ut Holem in ך breve: Seri in segol &c.

De Paragoge.

In paragoge vocales præcedentes siue longæ siue breves sint, fere in scheva migrant. Hic etiam chiric parvum mutatur, ut in ם׃׃, pag. 21.

De genere fœminino.

Hoc in loco mutantur Cames, Seri, Segol & Patach. Cames primæ syllabæ semper in scheva, eodemque modo Seri in iis nominibus, quæ secundam habent Cames, pag. 24. Seri ultimæ, ubi nullum
cames

Cames præcesserit, in scheva, pag. 24. Segol primæ in Hirec aut Patach: secundæ in scheva, pag. 29. Patach secundæ in scheva aut hateph patach.

De numero plurali.

Quæ de comes & seri supra diximus, huc referri debent. Segol & patach primæ hic mutant in scheva: secundæ in comes, pag. 29. Comes positum loco patach & dages ob sequentem gutturatam aut res immutabile est, pag. 24. Holem hic corripitur in ך raptum, pag. 26. Chiric & patach producuntur in Seri: segol & comes in Holem, pag. ead.

De regimine.

Regimen est cum vox sequens Latine redditur casu patrio. In hoc pro comes primæ est scheva, ut in regimine singulari: aut hirec, segol, vel patach, ut in plurali: pro comes secundæ est patach vel scheva; nempe patach in singulari, scheva in plurali, pag. 26. Idem usu venit quando prima aut secunda habet Seri sequente vel præcedente comes, pag. ead. Affecta daghes nihil mutant. Holem hic corripitur in ך breve, pag. 27. Segol primæ regimine plurali in hirec aut patach: secundæ in scheva. Quod si præcedat Holem in ך raptum. Hirec & patach media loth in Seri. Comes & Segol media vau in Holem, p. 27.

De affixis.

In compositione nominum cum affixis (ita vocantur pronomina inseparabilia) primum Comes, item Seri sequente Comes mutant in scheva, nisi alterum scheva sequatur: tum pro scheva ponitur Hirec, segol aut patach, ut in plurali quatuor affixis כם כן & הן הוּ. Comes secundū: item Seri precedēte comes singulari numero in כם & כן transcunt in patach: plurali vero in הן הם כו in scheva. Seri precedēte Holem contrahitur in scheva præterquam כן & כם ubi redit in segol propter sequens scheva. Holem hic corripitur in ׀ breve. Vtrunque segol, ut in paragoge & in fœmininis, prius videlicet in chirec aut patach: alterum in scheva. Sed pluralia hic sequuntur normam eorum, quæ gemino comes insigniuntur. Eadem cōtractio valet in pathach, quod sub gutturalis ponitur loco segol. Exemplum de gemino (׀)

Singulare.

דָּבַר דְּבָרָוּ דְּבָרָהּ דְּבָרָיו דְּבָרָהּ דְּבָרָם דְּבָרָהּ
 דְּבָרָנוּ דְּבָרָהּ דְּבָרָהּ דְּבָרָנוּ דְּבָרָנוּ

Plurale.

דְּבָרִים דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו
 דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו דְּבָרָיו

תְּרִיבָה

תְּרִיבָה

אֵל גְּבִירָא רִבְא־דְּחַל שְׁמִיא^a
 מִלְּפִד בְּדַבֵּר הַאֲלֵהִים וּמִפְּלֵא כְּלִמְוֵי הַגְּבוּרִים
 גּוֹלִיאֲלָמוֹס תּוֹרָנוֹס
 אִישׁ מֵאַרְצֵ אַנְגְּלִיאָה וְדַאֲקוֹן קִיקְסֵטְרִיאָה
 אֲשֶׁר לֹו נְאֻהָ יִקְרָא וְהִנְרָאוּ
 הַקְּשִׁיב נָא לְקוֹלִי אֲדוֹנֵי הָאֱהוּבִים
 מִרְבִּיבִים בְּנֵי עַמְּךָ אֲתָה תֵּשׁוּב
 כִּי אֲמַנְנָם אֵין סוֹף גְּדִיבְתֵךָ
 עַד אֲבִסִי אֶרֶץ נִשְׁמַעַת תְּהִלְתֵּךָ
 אֲךָ נְשִׂיא אֱלֹהִים^b אֲתָה בְּרוּכְנוּ
 גַם מֵאוֹד מִחִלְלֵ אֲתָה בְּכַתְּיָנוּ
 כֹּל אוֹהֵב אוֹחֵךְ בִּינֵינוּ נִכְבֵּד
 כִּי יִכָּר מִנְחוֹתֶיךָ לֹא אָבִד
 לֹא שְׂכַחְנוּ חֶסֶד שְׁעֵינֵינוּ
 דְּאוֹכֵי גַם הוּא גְבַר עֲלֵינוּ
 כַּאֲשֶׁר אוֹרַח הַסִּיר אוֹנֵי
 מִהֲלֵךְ הַבְּהִיל אֶת רַעְיוֹנֵי
 בְּגִדְבָה אֵלֶיךָ קִרְאתֵנִי
 וְהַגַּם מִצְרָתִי הַאֲלֵתֵנִי
 פְּתַח־אֹסִם פְּתַחַת לִי בִיחֵךְ
 וְנִתַּת כֶּסֶף הַשִּׁיגֵׁעַ יוֹךְ
 נְחִיט אוֹתִי אֵל מַעְפּוֹן כַּפְרֶיךָ
 וְחִשַּׁת אֶת גִּר בְּאֶכְלִי^c שְׁלַחֲךָ
 וְאֵז אֲנִכְיִנְרָתִי

a r. nūmī-
 nis me-
 tuentem.
 verbum ē
 verbo, ti-
 mentem
 cœli. Sed
 cœlum pro
 Deo acci-
 pi anno-
 tai Rev.
 pater me-
 us lib. 5.
 c. 11. Obf.

b Prin-
 cepts Dei.
 id est mas-
 ximus.
 verba sunt
 filiorum
 Hebr. ad
 Abraba-
 mum Ge-
 23. 5. qui-
 bus signi-
 ficant hęc
 maxima
 apud se
 in pretia
 esse.

c Levit.
 5. 11. &
 passim per
 totum
 caput 14.
 d. 2. Sam.
 19. 28:

G 3

בְּעִדְתֵךָ

בְּעִירְתֶךָ הַתְּחִלָּתִי
 תִּגַּת גַּם קָרָא גַּם כְּתוּב
 שִׁיקְנָה תִּלְמִיד לְקַח טוֹב
 אֲלֵא מִי הָאִמִּין לְאִמְרֵי
 הָרִי אָמַת כֹּל דְּבָרֵי
 קָל מִתְּרֵה נִקְרִיתִי
 מֵאֲבִי שְׂאֵהֲבַת נִפְטִי
 כְּשִׂאֲנִי בָאתִי אֶל אֶרְצִי
 וְיִשְׁבְּתִי בְּבֵית אָבִי
 בְּרֵאשִׁית חֲשֻׁבִי
 אֵיכָכָה בְּכֹל דְּבָר וּבְלִיתִי
 לְהוֹדוֹת לָךְ לְאֹדוֹנִי
 אֲשֶׁר מֵאֵן הֵייתָ יְדִידִי
 גִּדְלִיתִי מֵעֲשִׂיךָ בְּתַפְלוֹת
 הַלְלִיתִי אֶת שִׁמְךָ בְּקַהֲלוֹת
 בְּשִׁרְתִי עֲדָךְ בְּהַתֵּל רֵב
 סִפְרִיתִי חֲסוֹךְ לְגִנְדֵי אָב
 זֶה אָבָה לְשִׁלַּח אֶל כְּבוֹדְךָ
 אֶת סִפְרֵי לְשִׁמְיֵךְ תִּפְאַרְתְּךָ
 כִּי אִם עֲבוֹרֹת הַדְּפוּסִים
 הֵיא חֲסֵרָה גַּם מִדְּפוּסִים
 מֵאֵן לְהוֹצִיא לְאוֹר
 אֶת נַעֲלָמוֹת מֵאוֹר
 מִכֹּל מְקוֹם נֵא נִדְפַס
 אֶתְּהָ הִרְשַׁע מִלְּשִׁין תָּס
 אֶחָד מִסִּפְרֵי אָבִי

e con-
 fiteri, id
 est, gra-
 tias agere,
 ex tunc,
 id est, ab
 eo tempo-
 re sc. quo
 beneficia
 superiorum
 memorata
 in me con-
 tulisti.

יולד

יוֹלֵד מוֹרָה גַּם רַבִּי
 וְנִשְׁלַח אֶל גּוֹיָאֲלָמוֹס
 מִקְנֵה הַיָּמִיב חוֹרְנוֹס
 כִּי דָרַשׁ וְתוֹר ׀ בְּחֻכְמָת
 גַּם לְכָל טוֹכִים הוּא תִּינָה
 אֲאָהוּב אוֹחוֹ כְּדָר וְדָר
 עוֹד תִּכְסֶּה פִּיה אֲדָמָה עוֹר :

g. Alias
 sum ad
 nomen
 Thorni.

Hunc rhythmum ad suum Memoratum

D.D. GVILIELMVM THORNE,
Decanum Ciceffrensem, &c.

IOHANNES DRVSIVS IUNIOR M.

Εξάστυχον ejuldem ad ornatissimum & eruditissimum M^r
 Guilhelmum Langtonium, amicam benemeritum.

Ex duodecim syllabis duabus ultimis repetitis.

תָּח רַעֵי מַה־כֵּן שְׁנוֹ - דַּעַת דַּעַת
 שֶׁל אָבִי יוֹעֵת כִּי נִגַּ - רַעַח רַעַח
 כֹּל צְרִינֵי כִּי אֶל אוֹתָם עִם זַעַם זַעַם
 לָבֵן בָּאתִי אֶלְיֶךָ ח - פַּעַם פַּעַם
 אֶחָת הִבָּאתִי מִפְּרֵי מ - בְּנִים בְּנִים
 שִׁילֵד אָבִי הוֹסֵף עַל שְׁנֵים שְׁנֵים :

Correctionserratorum.

מִרְאוֹת 15. מַה־כֵּן 18. 8. הִי הִרְכֵּב, Pag. 8. lin. ultima.
 26. מִתְּבוֹאוֹת. 12. 19. שְׁחַפְּלֵךְ. 23. 5. sed unum aliquē.
 24. 7. הָאָבִי. 26. 10. in monte. 30. 8. vel, si mavis.
 31. 11. quando. 25. וְנִבְרָכוּ. 32. 11. והייתם. 34. 2. ca-
 lix. 37. 10. poterat. 39. 11. ישירו. 46. 8. בְּשִׁמְךָ. 47. 3. דְּבָרֵי.
 49. dele quod in margine.

FINIS.

